

BIJLAGE 5 - Toelichting waardebeoordeling dieren

Het bepalen van de waarde van gedode dieren is afhankelijk van meerdere factoren, zoals diersoort, ras, geslacht, leeftijd, dracht en stadium van de dracht, gebruiksdoel (slacht, fokkerij, melkproductie en dergelijke), wel of niet opname in stamboek, wel of niet biologische bedrijfsvoering, gezondheidsstatus van het bedrijf (bijvoorbeeld, bij schapen zwoegerziektevrij, CL-vrij, scrapieresistent), of van het individuele dier (scrapieresistent met genotype ARR/ARR).

Toelichting waardebeoordeling schapen

Met betrekking tot de schapen heeft BIJ12 aan de Wageningen University & Research¹ (WUR) en aan de Gezondheidsdienst voor Dieren² (GD) advies gevraagd. Ook is DLV gevraagd om advies over de actualisatie van de schapen prijzen. Op basis van het voorgaande heeft BIJ12 in 2019 de prijzen en berekeningsmethodiek vastgesteld, en neergelegd in de Tabel normwaarden van schapen, die wordt gehanteerd bij de berekening van de tegemoetkoming voor schapen.

De Tabel normwaarden van schapen, op basis van de Wageningen Livestock Research, wordt door zowel de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) als Wageningen University & Research (WUR) gezien als het beste uitgangspunt voor de waardebeoordeling van schapen. Het doel hiervan is een waarderingssysteem voor schapen, dat een reële waardering van de dieren geeft, juridisch robuust, transparant is en voldoende draagvlak heeft in de sector. Het basis uitgangspunt is een waardering conform marktprijzen. Deze waardetabel is in opdracht van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) gemaakt en wordt landelijk gebruikt (bijvoorbeeld ook in het kader van besmettelijke dierziekten). De tabel is in overleg met taxateurs en de sector, door Wageningen Livestock Research opgesteld; BIJ12 sluit daarbij aan.

Periodiek vindt een actualisatie van de prijzen plaats, zodat met actuele cijfers snel een waardetabel met marktconforme prijzen kan worden gemaakt.

- - -

Toelichting waardebeoordeling runderen

1. Inleiding

In deze 'Toelichting waardebeoordeling' staat hoe gehouden runderen worden gewaardeerd voor de tegemoetkoming in wolvenschade. De waardering van dode en gewonde runderen is afhankelijk van veel factoren. In dit document worden die factoren toegelicht. Het doel hiervan is om te komen tot zorgvuldige, eenduidige besluitvorming bij het verlenen van tegemoetkomingen.

In de Richtlijn taxatie bij wolvenschade aan landbouwhuisdieren staat welke kosten in aanmerking komen voor een tegemoetkoming. Bij een gedood rund bestaat de tegemoetkoming uit de waarde van het rund, de kosten voor de afvoer van het kadaver en eventuele dierenartskosten. Bij gewonde runderen wordt tegemoetgekomen in de kosten voor de dierenarts, tot maximaal de waarde van het rund. Daarvoor kan het nodig zijn om de waarde van het rund te bepalen aan de hand van onderstaande stappen.

¹ WUR-richtlijn Waardebeoordeling stamboeschapen; Wageningen Livestock Research, juli 2019. <https://edepot.wur.nl/575822>

² Rapport Gezondheidsdienst voor Dieren; taxatie bij wolvenschade aan schapen in Nederland, mei 2019. www.bij12.nl

Voor het bepalen van de waarde van het rund, verzamelt de taxateur eerst gegevens over het dier. Denk daarbij aan ras, geslacht en leeftijd. Daarna wordt het gebruiksdoel van het rund vastgesteld. De waarde van het rund wordt vervolgens bepaald door de basisprijzen in combinatie met eventuele bijzonderheden van het rund. De basisprijzen en correctieprijsen staan in Bijlage 1B: Tabel normwaarden (prijzen) van runderen. Ook een eventuele waardevermindering van een rund dat verwond is door een wolf, wordt in kaart gebracht door de taxateur.

Het waarderen van een rund is geen eenvoudige taak en vereist vakkennis over de rundveehouderij. Daarom kan in bepaalde gevallen een tweede taxateur worden ingeschakeld voor de waardebepaling.

BIJ12 heeft Agrotax Expertise en Taxatiebureau Heidehuizen om advies gevraagd over de waardebepaling. De methode van de waardebepaling is besproken met verschillende sectorpartijen:

- LTO-vakgroep Melkveehouderij;
- LTO-vakgroep Vleesveehouderij;
- Vee&Logistiek Nederland;
- Attema Footprint.

2. Verzamelen van gegevens over het rund

Voor het bepalen van de waarde van het rund, worden diverse gegevens verzameld. Die gegevens worden zoveel mogelijk verzameld bij het rund en op basis van het UBN en levensnummer. Gegevens die niet zijn af te lezen aan het rund zelf, worden later toegevoegd aan het formulier.

UBN

Het UBN, uniek bedrijfsnummer, is een uniek nummer voor iedere locatie (adres) met runderen. Runderen worden in Nederland gehouden binnen de wettelijke kaders van de Wet dieren en het Besluit houders van dieren. De identiteit en registratie van runderen is vastgelegd in Europese wetgeving. Iedere rundveehouder heeft minimaal één UBN nodig.

Levensnummer

Elk Nederlands rund heeft een uniek levensnummer. Het levensnummer bestaat uit twee letters en negen of tien cijfers. De letters staan voor het land van geboorte: NL voor Nederland, DE voor Duitsland, BE voor België et cetera. De cijfers vormen het eigenlijke levensnummer. Koeien die geboren zijn in Nederland, hebben een negencijferig nummer. Sommige andere landen gebruiken tien cijfers.

Gegevens die worden verzameld en meegenomen bij de waardebepaling:

a. Type bedrijf

Bij de taxatie speelt het type bedrijf een rol. In VeeOnline wordt gekeken of er bijvoorbeeld sprake is van gangbare bedrijfsvoering, biologische bedrijfsvoering of hobbymatige dierhouderij.

b. Dierziektestatus

Aanwezige dierziekten worden opgezocht in VeeOnline aan de hand van het UBN. Voorbeelden van dierziekten bij runderen zijn leptospirose, infectieuze bovine rhinotracheïtis, bovine virus diarree, salmonella-infecties, paratuberculose en neospora-infecties. Dieren uit veestapels waarin ziektes voorkomen, kunnen een lagere waarde hebben dan dieren uit veestapels waarin geen ziektes voorkomen.

c. Geboortedatum

De geboortedatum van het rund volgt uit het levensnummer en de Identificatie & Registratie-database van de Rijksdienst van Ondernemend Nederland (RVO).

d. Geslacht

Het geslacht van het rund volgt ook uit de Identificatie & Registratie-database.

e. Castratie

Stieren kunnen gecastreerd zijn.

f. Gewicht

De taxateur schat het lichaamsgewicht van het rund.

g. Ras

Runderen kunnen geregistreerd zijn bij een stamboekorganisatie. Hieruit volgt het ras van het rund. Met het ras is ook het rastype bekend. Daarbij worden zeldzame runderrassen en niet-zeldzame runderrassen onderscheiden. Een zeldzaam runderras zorgt voor een verhoging in waardetoekenning. Als een rund niet geregistreerd is bij een stamboekorganisatie, is het per definitie niet stamboekwaardig.

h. Productietype

Voor niet-stamboekwaardige runderen is het productietype onderdeel van de taxatie. Het productietype geeft aan waarvoor een rund gehouden wordt. Er zijn drie productietypen: melk-typisch rund, vlees-typisch rund en primitief-typisch rund. Binnen de categorie vlees-typisch wordt onderscheid gemaakt in normaalvlees-typisch en dikbil-vlees-typisch.

i. Fokwaarde

Stamboekgeregistreerde runderen kunnen binnen een stamboek een onderscheidende fokwaarde hebben ten opzichte van andere stamboekrunderen in de populatie. Dit zorgt voor een verhoging in waardetoekenning.

j. Exterieurkeuring

Het exterieur van stamboekgeregistreerde runderen kan beschreven zijn in een exterieurkeuring. De exterieurkeuring blijkt uit de stamboekgegevens. Voor het exterieur wordt bij de taxatie een bovenbalkbeoordeling ingewogen: onvoldoende (71 t/m 74), voldoende (75 t/m 79), goed (80 t/m 84), zeer goed (85 t/m 89) en excellent (90 en hoger). Bij 85 punten en meer wordt de waardetoekenning verhoogd.

k. Drachtstatus

Vrouwelijke runderen kunnen drachtig zijn. Vanaf 150 dagen dracht is een verhoging van de waardebepaling mogelijk.

l. Melkproductie

Uit de melkproductieregistratie (MPR) blijkt of een rund melk produceert voor menselijke consumptie. De taxateur beoordeelt de lactatiewaarde (LW) van een melkgevend rund. Voor vlees-typisch rund en primitief-typisch rund wordt geen melkproductie geregistreerd.

3. Bepalen van het gebruiksdoel van het rund

Nadat de gegevens over het rund zijn verzameld, wordt het gebruiksdoel bepaald. Dit komt overeen met een taxatiegroep. De taxatiegroepen zijn:

- **Melk-typisch rund:** Blaarkop, Brown Swiss, Fleckvieh, Fries Hollands, Holstein Friesian, Jersey, Maas-Rijn-IJssel, Montbeliard;
- **Vlees-typisch rund:** Aberdeen Angus, Belgisch Blauw, Blonde d'Aquitaine, Brandrood, Charolais, Dexter, Galloway, Hereford, Limousin, Lakenvelder, Maine
- Anjou, Marchigiana, Piemontese, Verbeterd Roodbont, Wagyu;
- **Primitief-typisch rund:** alle overige runderrassen (die weinig voorkomen in Nederland).

Per taxatiegroep zijn basisprijzen vastgesteld. Zie Bijlage 1B: Tabel normwaarden (prijzen) van runderen. De basisprijs is aan verandering onderhevig en wordt daarom periodiek herijkt.

4. Bepalen van de waarde van het rund

Afhankelijk van de gegevens en bijzonderheden over het rund, worden er correcties doorgevoerd op de basisprijs zoals vermeld onder het kopje Toeslagen/kortingen in Bijlage 1B: Tabel normwaarden (prijzen) van runderen. Daarmee kan de waarde van het rund naar boven of beneden worden bijgesteld.

- - -

Toelichting waardebeoordeling paarden en pony's

1. Inleiding

In deze 'Toelichting waardebeoordeling' staat hoe gehouden paarden en pony's (hierna paarden) worden gewaardeerd voor de tegemoetkoming in wolvenschade. De waardering van paarden is afhankelijk van veel factoren. In dit document worden die factoren toegelicht. Het doel hiervan is om te komen tot zorgvuldige, eenduidige besluitvorming bij het verlenen van tegemoetkomingen.

In de Richtlijn taxatie bij wolvenschade aan landbouwhuisdieren staat welke kosten in aanmerking komen voor een tegemoetkoming. Bij een gedood paard bestaat de tegemoetkoming uit de waarde van het paard, de kosten voor de afvoer van het kadaver en eventuele dierenartskosten. Bij gewonde paarden wordt tegemoetgekomen in de kosten voor de dierenarts, tot maximaal de waarde van het paard. Daarvoor kan het nodig zijn om de waarde van het paard te bepalen aan de hand van onderstaande stappen.

Voor het bepalen van de waarde van het paard, verzamelt de taxateur eerst gegevens over het dier. Denk daarbij aan ras, geslacht en leeftijd. Daarna wordt de taxatiegroep vastgesteld aan de hand van het gebruiksdoel van het paard. De waarde van het paard wordt vervolgens bepaald door de basisprijzen in combinatie met eventuele bijzonderheden van het paard. De basisprijzen en correctieprijzen staan in Bijlage 1B: Tabel normwaarden (prijzen) van paarden en pony's. Ook een eventuele waardevermindering van een paard dat verwond is door een wolf, wordt in kaart gebracht door de taxateur.

Het waarderen van een paard is geen eenvoudige taak en vereist vakkennis over de paardenhouderij. Daarom kan in bepaalde gevallen een gespecialiseerde paardentaxateur worden ingeschakeld voor de waardebeoordeling.

BIJ12 heeft Agrotax Expertise en Taxatiebureau Heidehuizen om advies gevraagd over de waardebeoordeling. De methode van de waardebeoordeling is besproken met verschillende sectorpartijen:

- Sectorraad Paarden;
- Koninklijk Warmbloed Paardenstamboek Nederland;
- Nederlands Shetlandpony Stamboek;
- Verenigde Sportpaardenhandel Nederland;
- Attema Footprint.

2. Verzamelen van gegevens over het paard

Voor het bepalen van de waarde van het paard, worden diverse gegevens verzameld. Die gegevens worden zoveel mogelijk verzameld bij het paard, op basis van het UBN en chipnummer. Gegevens die niet zijn af te lezen aan het paard zelf, worden later toegevoegd aan het formulier.

UBN

Het UBN, uniek bedrijfsnummer, is een uniek nummer voor iedere locatie (adres) met paarden. Paarden worden in Nederland gehouden binnen de wettelijke kaders van de Wet dieren en het Besluit houders van dieren. De identiteit en registratie van paarden is vastgelegd in Europese wetgeving. Iedere paardenhouder heeft minimaal één UBN nodig. Als een houder nog geen UBN heeft, worden de adresgegevens van de paardenhouder genoteerd.

Chipnummer

Elk Nederlands paard heeft een chip- of transpondernummer. Daarnaast heeft elk paard een paspoort en een uniek levensnummer, ook wel het stamboeknummer genoemd. Paarden met een paspoort die geboren zijn voor 1 juli 2009, mogen een DNA-profiel of ingetekende schets hebben in plaats van een chip.

Het chipnummer bestaat uit vijftien cijfers. De eerste drie cijfers vormen de landcode. Daaraan is te zien in welk land het paard is gechipt. De volgende drie cijfers laten zien wie de fabrikant is van de chip. De laatste negen cijfers vormen het unieke identificatienummer van het paard.

Het vijftiencijferige chipnummer is een ISO-standaard: vrijwel alle gechipte paarden in Nederland en Europa hebben een chipnummer volgens deze standaard.

Gegevens die worden verzameld en meegenomen bij de waardebepaling:

a. Geboortedatum

De geboortedatum van het paard staat in de chip of het paspoort.

b. Geslacht

Het geslacht van het paard staat in de chip of het paspoort.

c. Ras

Het ras van het paard is bekend bij een *paardenpaspoort uitgevende instantie* (ppi), meestal een stamboekorganisatie. Elk paard is geregistreerd bij een ppi. Uit de registratie blijkt of het paard als stamboekwaardig is geregistreerd.

d. Rastype

Met het ras is ook het rastype bekend. Er zijn verschillende rastypen, zoals: dressuurpaard, springpaard, eventingpaard, tuigpaard en Gelders paard. Iedere stamboekorganisatie heeft eigen typering.

e. Castratie

In het paspoort is vermeld of een hengst gecastreerd is. De meeste hengsten worden gecastreerd tussen het eerste en derde levensjaar.

f. Gewicht

De taxateur schat het lichaamsgewicht van het paard.

g. Vaccinatiestatus

Uit het paspoort blijkt of het paard gevaccineerd is tegen bijvoorbeeld influenza of rhinopneumonie.

h. Klinische keuring

Het paard kan klinisch gekeurd zijn door een erkende keuringsdierenarts. De datum van de keuring en een kopie van het keuringsformulier worden meegenomen in de waardebepaling. De keuringsgegevens mogen niet ouder zijn dan 365 dagen.

i. Röntgenologisch onderzoek

Het paard kan ook röntgenologisch onderzocht zijn. De datum en rapportage van het onderzoek worden meegenomen in de waardebepaling. De keuringsgegevens mogen niet ouder zijn dan 365 dagen.

j. Fokwaarde

Stamboekgeregistreerde paarden kunnen binnen een stamboek een onderscheidende fokwaarde hebben ten opzichte van andere stamboekpaarden in de populatie.

k. Exterieurkeuring

Het exterieur van stamboekgeregistreerde paarden kan beschreven zijn in een exterieurkeuring. De exterieurkeuring blijkt uit de stamboekgegevens. Eventuele predi- cten en premies worden meegenomen in de waardebepaling.

l. ABOP- of EPTM-test

Een paard kan een ABOP-test (Algemeen Bruikbaarheid Onderzoek Paard) of een EPTM-test (Eigen Prestatie Toets Merrie) hebben afgelegd en daarvoor een score hebben behaald.

m. Wedstrijdniveau

Wedstrijden kunnen zijn gereden in de disciplines dressuur, springen, eventing, men- nen, voltige, endurance, aangespannen sport, reining, TREC en horseball. Dit gebeurt op verschillende niveaus; er zijn wedstrijden voor de Bixie tot en met internationale wedstrijden en alles daar tussenin.

n. Drachtstatus

Merries kunnen drachtig zijn. De drachtstatus, met eventuele gegevens van de hengst, worden meegenomen in de waardebepaling.

3. Bepalen van de taxatiegroep van het paard

Nadat de gegevens over het paard zijn verzameld, wordt de taxatiegroep bepaald. Paarden worden onderscheiden in taxatiegroepen die aangeven voor welk doel of functie een paard is gehouden. De taxatiegroepen zijn: paard warmbloed, paard koudbloed, kleine pony's en grote pony's.

Per taxatiegroep zijn basisprijzen vastgesteld. Zie Bijlage 1C: Tabel normwaarden (prijzen) van paarden en pony's. De basisprijs is aan verandering onderhevig en wordt daarom periodiek herijkt.

4. Bepalen van de waarde van het paard

Afhankelijk van de gegevens en bijzonderheden over het paard, worden er correcties doorgevoerd op de basisprijs zoals vermeld onder het kopje Toeslagen/kortingen onder Bijlage 1C: Tabel normwaarden (prijzen) van paarden en pony's. Daarmee kan de waarde van het paard naar boven of beneden worden bijgesteld.

- - -